

Sygn. akt IV U 586/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2015r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

nr (...) z dnia 30 marca 2015r. znak: (...) - (...)

o wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza brak podstaw do podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla skarżącej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. na rok składkowy od dnia 1 kwietnia 2015r. do dnia 31 marca 2016r.;

II. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. na rzecz skarżącej kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 586/15

UZASADNIENIE

(...) Spółka z o.o. w B. złożyła odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. nr (...) z dnia 30 marca 2015r. znak (...) - (...)112w - (...), którą pozwany na wniosek inspektora pracy ustalił podwyższoną o 100% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe, obowiązującą skarżącą jako płatnika składek w roku składkowym od dnia 1 kwietnia 2015r. do dnia 31 marca 2016r. z uwagi na rażące naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, stwierdzone podczas kontroli w 2010r. i listopadzie 2014r. Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów procesowych (nienależyte zebranie dowodów, wady uzasadnienia decyzji, niezapewnienie płatnikowi zajęcia stanowiska przed wydaniem decyzji) i naruszenie prawa materialnego, tj. art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (obecnie Dz.U. z 2015r., poz. 1242 ze zmianami; dalej: ustawa wypadkowa), regulującego zasady podwyższania składek na ubezpieczenie wypadkowe. Skarżąca przeczyła, aby podczas dwóch poprzednich kontroli stwierdzano rażące uchybienia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, na dowód czego powołała protokoły kontroli z 2012r. i lutego 2014r. Płatnik domagał się w związku z tym zmiany zaskarżonej decyzji oraz zasądzenia kosztów procesu wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie po przeprowadzeniu dowodu z protokołów poprzednich kontroli i przesłuchaniu na okoliczność stwierdzonych nieprawidłowości BHP inspektora pracy M. K.. Organ rentowy domagał się ponadto zasądzenia kosztów procesu wg norm przepisanych. Pozwany wskazał, że obie poprzednie kontrole powołane przez skarżącą nie dotyczyły BHP, wobec czego nie można zgodzić się z poglądem skarżącej,

że przyjęte za podstawę wydanie zaskarżonej decyzji kontrole nie przypadały bezpośrednio po sobie. Powołano się ponadto na poglądy orzecznictwa w zakresie znaczenia pojęcia „rażącego naruszenia” i przepisy Kodeksu pracy dotyczące obowiązków pracodawcy w zakresie BHP.

W piśmie z dnia 14 września 2015r. skarżąca uzupełniła stanowisko o twierdzenie o braku rażących uchybień w zakresie BHP podczas ostatniej kontroli, na dowód czego przedłożyła opinię prywatną W. G. i wniosła o jego przesłuchanie w charakterze świadka.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Co do uchybień organu rentowego przepisom procedury wystarczy wskazać, że postępowanie z zakresu ubezpieczeń społecznych skupia się na ocenie zastosowania przepisów prawa materialnego. Wpływ na wynik procesu mogą mieć tylko takie usterki decyzji, które odbierają jej przymiot decyzji administracyjnej. Na takie błędy pozwanego się nie wskazuje.

Co do meritum sprawy w pierwszej kolejności należy przywołać przepisy prawa materialnego, powołane jako podstawa zaskarżonej decyzji, gdyż pozwoli to na omówienie tylko tych okoliczności faktycznych, które były istotne dla rozstrzygnięcia.

Art. 36 ustawy wypadkowej stanowi, że inspektor pracy może wystąpić do jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwej ze względu na siedzibę płatnika składek z wnioskiem o podwyższenie płatnikowi składek, u którego w czasie dwóch kolejnych kontroli stwierdzono rażące naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy (ust. 1). Decyzję w sprawie podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe wydaje Zakład (ust. 2).

W doktrynie wyrażane są poglądy, że „Uprawnienie inspektora pracy aktualizuje się dopiero w czasie drugiej kontroli u tego samego pracodawcy, podczas której nastąpiło stwierdzenie naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Druga kontrola musi następować bezpośrednio po pierwszej, z tym zastrzeżeniem, iż jako drugiej (kolejnej) nie należy traktować kontroli następującej przed upływem czasu, wyznaczonego przez kontrolerów po pierwszej kontroli celem wyeliminowania dostrzeżonych uchybień i zastosowania się do zaleceń pokontrolnych. W każdej z dwóch kolejnych kontroli wymagane jest stwierdzenie rażącego naruszenia przepisów bhp, natomiast bez znaczenia jest rodzaj naruszonych przepisów, nie muszą być to te same przepisy.” (tak S. Samol w komentarzu do art. 36 ustawy wypadkowej, dostępnym w Systemie Informacji Prawnej Lex). Dodać można, że „Najczęstszym przypadkiem będzie nieusunięcie naruszenia stwierdzonego w trakcie pierwszej kontroli, jednak nie można wykluczyć sytuacji, w której w trakcie pierwszej kontroli inspektor pracy stwierdzi wskazane w przepisie naruszenie, płatnik je usunie, a w czasie drugiej kontroli wykryte zostanie inne naruszenie (tak w: „Społeczne ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe Komentarz” pod red. M. Gersdorf i B. Gudowskiej, Wydawnictwo C.H. Beck, W-wa 2012).

Przepisy dotyczące ubezpieczeń społecznych podlegają wykładni ścisłej, w szczególności przepisy nakładające na płatników składek sankcje mające wymiar finansowy. Skoro ustawodawca nie określił w art. 36 ust. 1 ustawy wypadkowej, że chodzi o dwie kolejne kontrole dotyczące BHP, to chybiony jest pogląd pozwanego, jakoby nie miały w sprawie znaczenia kontrole inspektora pracy powołane przez skarżącą (z 2012r. i z lutego 2014r.), gdyż dotyczyły one innych zagadnień. Pogląd pozwanego nie koreluje zresztą z istotą postępowania kontrolnego prowadzonego przez inspektorów pracy, wynikającą z art. 21 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2015r. poz. 640 ze zmianami). Zgodnie z tym przepisem postępowanie kontrolne ma na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia oraz udokumentowanie dokonanych ustaleń. Wynika stąd, że to właśnie sprawdzenie wymogów przestrzegania przepisów BHP jest podstawowym obowiązkiem inspektora pracy podczas każdej kontroli.

Wobec powyższego należy zauważyć, że inspektorzy pracy przeprowadzili u skarżącej 5 kontroli: w lutym 2010r., w październiku 2010r., w styczniu 2012r., w lutym 2014r. i w okresie od listopada do marca 2015r. pierwsza i piąta były wynikiem zaistniałych o płatnika wypadków przy pracy (bezsporne, ponadto protokoły kontroli koperta k.33). Aby celowe w sprawie było dokonywanie oceny, czy naruszenia przepisów BHP stwierdzone w trakcie ostatniej z tych kontroli miały charakter rażący (z czym związek miały wnioskiwane przez strony zeznania świadków), należy wstępnie ustalić, czy rażące naruszenie przepisów BHP zostało stwierdzone podczas kontroli bezpośrednio poprzedniej, tj. z lutego 2014r. Badanie protokołu kontroli daje na tak postawione pytanie odpowiedź negatywną – protokół kontroli z lutego 2014r. nie wymienia żadnych naruszeń przepisów BHP. Tylko na marginesie – na tle stanowiska pozwanego – można dodać, że wprawdzie przedmiotem kontroli z lutego 2014r. były przede wszystkim zagadnienia dotyczące zawierania umów o pracę, czasu pracy i wynagrodzeń za pracę, a także innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, nie można jednak przyjąć, aby kontrola ta nie dotyczyła także przestrzegania przepisów BHP. Inspektor pracy sprawdził bowiem również realizację 5 wniosków wynikających z protokołu kontroli z 2012r., z których 2 dotyczyły jednego z przedmiotów tamtej kontroli, czyli przestrzegania przepisów BHP, a konkretnie częstotliwości i czasu trwania szkoleń okresowych. Wnioski te zostały notabene zrealizowane (por. protokoły obu omawianych kontroli – koperta k.33).

Już z powyższego wywodu wynika, że nie sposób przyjąć za pozwanym, iż u skarżącej stwierdzono w trakcie dwóch kolejnych kontroli rażące naruszenie przepisów BHP. Wobec tego nieprzydatne dla rozstrzygnięcia były zeznania świadków wnioskowanych przez strony, gdyż okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione. Skutkowało to po pierwsze oddaleniem na podstawie art. 217§3 kpc wniosków stron o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, po drugie zmianą zaskarżonej decyzji przez stwierdzenie braku podstaw do podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla skarżącej na rok składkowy od dnia 1 kwietnia 2015r. do dnia 31 marca 2016r. (pkt I. wyroku) oraz po trzecie zasądzeniem kosztów procesu, które ograniczyły się do stawki minimalnej 60 zł wynagrodzenia pełnomocnika skarżącej (pkt II. wyroku). O kosztach orzeczono na mocy art. 98 ust. 1 i 3, art. 99 i art. 108 ust. 1 kpc oraz §2 ust. 2 i §6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013r. poz. 490 ze zmianami; w brzmieniu sprzed 1 sierpnia 2015r. – z uwagi na datę złożenia odwołania). Należy zaznaczyć, że strony nie określiły wartości przedmiotu sporu, a wobec tego nie wykazano, aby wartość ta, czyli różnica w wysokości składek wg stopy procentowej podwyższonej i niepodwyższonej, była wyższa niż uzasadniająca przyjęcie najniższej stawki określonej w §6 powołanego rozporządzenia. Dodać trzeba, że nie zasądzono na rzecz skarżącej zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, gdyż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ustawodawca ustanowił zwolnienie od takiej opłaty (por. art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 6 listopada 2006r. o opłacie skarbowej – Dz.U. z 2015r. poz. 783 ze zmianami).